

VALA THORS DOTTİR

**TELESKOP, ÇİKOLATA,
PİS GAZLAR ve ÇÖPLÜK**

Bir monolog.
Mimik ve Metnin Grotesk Karışımı.

Türkçesi
Ayşe Üner

Metnin büyük bir bölümü açıklamalardan oluşmaktadır. Oyuncular ses efektleriyle aksiyonu sağlayacağı için bu bölümler oyun dışında tutulabilir. Bu, oyuncu ve izleyicinin isteği doğrultusunda serbestçe doğaçlama yapılabilecek temel metindir. Oyunun sahneleniş süresi 15 ve 70 dakika arasında değişmektedir.

İşte kadın orada oturuyor, o kadar şişman ve kirli ki. Sigara içiyor. Bugün, koltuğunda oturuyor, tıpkı dün ve haftalardır olduğu gibi. Öyle şişman ve öyle kirli bir biçimde, yıllar önce olduğu gibi oturuyor. Şişman ve kirli, inanılmaz kirli oturuyor ve sigara içiyor. Eski, kirli bir gecelik giymiş, gül desenli ve deliklerle dolu, eski koltuğa oturmuş, o da deliklerle dolu, sigara yanıklarıyla... Yüzü yağlı ve şimdi sigarasını içerken gözleri parlıyor. Normalde hiçbir ifade olmuyor yüzünde. Sadece sigara içtiği ve çikolata yediği zaman gözleri parlıyor. Odadaki küllüklerden birinde sigarasını söndürüyor, küllükler izmarit dolu, izmaritler lav gibi küllüklerden taşıyor. Oturduğu yerde öne eğiliyor ve bir çikolata alıyor. Kâğıdın birazını yırtıp, bir ısırık alıyor. Gözleri yeniden parlıyor.

Bu kadın bu şekilde yıllardır yaşıyor. Hiçbir zaman evden dışarı çıkmıyor. Kimse onu ziyaret etmiyor, hiçbir beklentisi yok. Gördüğü insanlar her gün ona yemeğini getiren adamlar sadece. Faturalarını banka otomatikman ödüyor. Kıpırdamaya hiç gerek yok...

Uykuya daldı. Yarısı yenmiş çikolata yere düştü. Yere. Yer görünmüyor. Tüm zemin çöplerle dolu, her tür çöple,

yarısı yenmiş hamburgerler, küflü köfteler, kâğıtlar, konserve-
veler, şişeler, cipsler, eski ve kurumuş ketçap... Her yer çöp,
çamur ve pislik dolu; iğrenç kokuyor. Sosyal Yardım Başvu-
ru Formu bir yerlerde kaybolmuş gitmiş. Uyurken ses çıkar-
ıyor: ZZZZZZZZ.

Bir adam, caddenin karşı tarafında yaşıyor. Bu adam ka-
dın gibi değil. Çok zayıf, hatta sıska diyebiliriz onun için.
Çok düzenli. Evet Bay Düzen. Her gün takım elbise giyer.
Üç takım elbisesi var, ikisi kahverengi, diğeri yeşil. Polyeste-
ren yapılmış. Her gün duş alıyor, evet, saçını her gün
dikkatlice tarıyor, evet, çok düzgün bir biçimde, düz bir çiz-
gi, tam ortadan, evet, işte böyle. Evinde her şeyin yeri belli,
evet, düzeni seviyor, düzen evet, karmaşıklığa dayanamı-
yor. Hiçbir zaman hiçbir yere davet edilmiyor. Hiç kimse
onu ziyaret etmiyor, ama sorun değil.

"Evet, kesinlikle sorun değil. Ben sık sık dışarı çıkarım,
evet, yürüyüşe çıkarım, insanlara bakmak için. İnsanları eğ-
lenirken izlemek çok zevkli, parkta, bazen çocuklarıyla...
çok güzel, birlikeler... ve bazen aktivitelere katılmak için çı-
karım dışarı. Örneğin, bir süre önce tombala oynanan bir ye-
re gittim ve bir teleskop kazandım."

Bu teleskopla ne yapması gerektiğini bilmiyordu, bu
yüzden bütün zamanını onun tozunu alarak harcıyordu.
Evet tozunu aldı, aldı, aldı... Her gün onu çekmecesinden
çıkartıp tozunu alıyordu. Sonra bir gün, tam tozunu alırken,
çok masum bir şekilde, sadece temiz mi değil mi anlamak,
çalışıyor mu diye bir bakıvermek için, gözlerinin hizasına
getirdi. Evet, teleskoptan baktığında, mutfakta ayaktaydı,
soldaki pencerenin önünde, teyzesi Mildred'in verdiği sak-
sının durduğu yerde.

"Evet, duştan çıkan bir kadın görüyorum, bu teleskop
gerçekten de mükemmel temizlenmiş! Ve şurada, evet, bir

adam bulaşık yıkıyor, yığınla bulaşık... ve ağlayan bir çocuk... ve şurada da... Bu da ne? Olamaz! Olamaz! Bir kadın... çok... çok kirli ve orada oturuyor... Olamaz... Böyle bir pislik ve çöplük... Bunu görmek istemiyorum."

Öyle şok olmuştu ki zorla nefes alabiliyordu. Teleskobun tozunu aldı, çekmecesine geri koydu, sonra kendine sakinleştirici bir çay yaptı. Teleskop günlerce çekmede kaldı:

"Evet, biraz kirlenmesinin benim için bir sakıncası yok, hiç sakıncası yok..."

Ama huzur içinde duramıyordu. Hep o gördüğü şeyi düşünüyordu...

"Gerçek miydi? Gerçekten de orada bir kadın var mıydı? Öyle pislik içinde yaşayan... tüm bunlar... öyle yaşamak mümkün mü? Gerçekten mümkün mü? Yoksa kadın ölü mü? Yoksa bir ölüyü mü dikizliyordu! Aman Tanrım!"

Gerçeği öğrenmek zorundaydı. Kesinlikle yapmalıydı bunu... Teleskobu aldı ve gözlemeye başladı.

"Evet, işte orada, Tanrıya şükürler olsun, yaşıyor; orada biri var, evet, ona yemek getiren bir adam. Beyaz bir tişört giymiş"

Kendini çok daha iyi hissetti ve güzel bir bardak çay koydu kendine. Ama yine duramadı; her gün onu izlemeye başladı. Onun hakkında her şeyi öğrendi. Diyeti konusunda bile endişelenmeye başlamıştı.

"Çok fazla et yiyor... vücudu için çok zararlı... Margo, ona Margo diyeceğim, benim sevgili etli Margo'm... evet, onu izlememin bir sakıncası yok... hatta iyi bir şey bu yaptığım... eğer bir şey olursa, örneğin nezle olursa, ya da grip, şu beyaz tişörtlü yemek getiren adamdan kapacak hastalığı, bu çok normal, sürekli evden eve dolaşıyor adam, bir hasta insandan diğerine, hastadan hastaya, bir başka hastaya ve daha da hastaya, her yerden mikrop toplayarak, bir burada, üç şurda, sonra yüz, bin, milyar, bu adam kesinlikle bir yü-

rüyen veba, bir salgın! Eninde sonunda kadıncağız hastalana-
nacak; peki onu kim kurtaracak? Ben! Ona bir termometre
ve bir fincan çay götüreceğim... Ben onun bir çeşit... özel
doktoruyum... Kurtarıcı Ronald!"

Sonra bir gün, evet, şu anda, kadın uyurken ve çikolata
da yerdeki pisliklerin üzerinde dururken, adam bir karar
verir. Gidip onu ziyaret edecektir. Evet, duştan yeni çıkmış,
tertemiz ve saçı...

"Evet tam da öyle... anahtarlar... evet, sadece caddeyi ge-
çeceğim, kendimi tanıtacağım, hiçbir problem yok, demek
istediğim, onu tanıyorum, yani az da olsa tanıyor sayılırım,
belki eğlenceli biridir, arkadaş olabiliriz belki... Nasılsın be-
nim sevgili Margo'm?... Bu öğlen köfte yedim biliyor mu-
sun?... Çenende kahverengi sos lekesi var canım... Nasılsın,
ben Ronald, büyük kurtarıcı..."

Çok gururlu, iyimserlikle dolu bir biçimde caddeyi geçer
ve içeri girer.

"Buranın holü, evimdekinden çok daha büyük, gerçek-
ten ilginç... dışarıdan aynı gibi görünüyorlar... dünyanın
mucizeleri işte!"

Kadının kapısını çalmaya hazırlanırken, düşünmektedir.
Çal, çal, çal... ama kadın ağır bir uykudadır.

"İşte ben geldim, merhaba, günaydın...vay canına, bura-
da çok fazla yankı var... ha ha... çok akılsızım. Yemek getiren
adamın her gün yaptığı gibi içeri kendim girmek zorunda-
yım, evet, kapıyı hiçbir zaman açmaz ki zaten, evet, içeri
gir..."

Mutlu ve gururlu bir biçimde kapıyı açar, sadece içeri gi-
rebilecek kadar aralar, girer.

"Evet, işte buradayım."

Kadının çok yükses sesle horlayışı duyulmaktadır...

"E, şey, ben.... günaydın Marg... madam... benim adım
Ronald... Caddenin karşısında oturuyorum... Çok cüretkâr

davrandım, cüret etmedim aslında... ama, ben, ben sadece içeri giriverdim, kapı açıldı..."

Horultular, horultular...

"Tanrım, uyanmıyor... sanırım biraz daha ilerlemeliyim, dairenin biraz daha içlerine doğru... yolu biliyorum evet, dümdüz... bir işi yarıda bırakmamalısın..."

Ve içeri girer.

"Merhaba, günaydın hanımefendi, tatlı hanımefendi... Ben, şey, benim adım Ronald; ben, gördüğünüz gibi size kendimi tanıtmak istiyorum, lütfen uyanır mısınız sevgili hanımefendiciğim, bir konuk geldiğinde uyanık olmak nezaket gereğidir... Buraya geldiğim için bir bandolu kutlama beklemiyordum, ama en azından bir dakikalığın horlamanızı durdursanız... ha ha.. Sevgili hanımefendi, benim adım... Tanrım! Her yer çöp... Olamaz! Olamaz...! Aman Tanrım! Ve bu koku, iğrenç kokuyor! İğrenç! Aman Tanrım, ayakkaşıma yapıştı bu pislikler... bileklerime kadar... ve o uyuyor... evet ZZZZZZ, nefes alamıyorum... Tanrıya şükür ki soğuk bir ülkede yaşıyoruz. O sıcak ülkelere birinde olsaydık, tüm bu şeyler üzerindeki solucanlar ve sümüklüböceklerle hareket ediyor olurdu... dışarı... dışarı çıkmalıyım... Evet, dışarı... Büyük bir ihtimalle sıkıcı biridir zaten... dışarı çıkacağım ve bir daha hiç girmeyeceğim... dışarı... Ama, kahretsin, gıcırdamadan, hayır, ya uyanıp polisi ararsa, ya biri beni gördüyse... nasıl, ben nasıl... onu haftalarca izledim... olamaz... içeri girip, onu uyandırıp, kendimi tanıtıp, hemen dışarı çıkacağım. Evet, içeri ve dışarı, içeri ve dışarı, içeri ve dışarı..."

Ve içeri girer... Derin bir nefes alır...

"Merhaba, günaydın hanımefendi, ben Ronald, nasılsınız... uyanmıyor... Hor hor hor... Tanrım bu koku... Lütfen uyanın sevgili bayan, lütfen..."

Gittikçe akli karışmakta ve oksijen yetersizliğinden acı

çekmektedir, giderek içindeki panik artmaktadır, bu yüzden saçma sapan konuşmaya başlar"

(Anlaşılmaz sesler çıkartır.)

Bu çaresiz ve panik içindeki durumda, aklına gelen tek şeyi yapar, ceketinin astarını tutan iğneyi çıkarır, evet, çıkarır ve kadının koluna batırır. Kadın uyanır, bütünüyle ifade-siz bir yüzle ve yavaşça, çok çok yavaş, koluna bakar sonra da adama. Adam kadına bakar *(Anlaşılmaz sesler çıkartır.)* ve kadının koluna, ikisi birden kadının koluna bakarlar.

"Kolunda delik var... bir delik... Kadına zarar verdim... Kadını mahvettim, oh! Hayır! Ve delikten duman çıkıyor... evet, sarı bir duman, sarı, pis kokulu bir duman... ve bu koku... iğrenç.... oh hayır!"

Ve delik giderek büyümeye, büyümeye, büyümeye ve büyümeye devam eder ve dumanın basıncı giderek artar, evet, inanılmaz bir güçle dışarı çıkmaktadır, pısspısss pıssspppısss pısss, bir şofben gibi, delikten inanılmaz bir güçle fışkırmaktadır. Ve şimdi de kadın sönmeye başlar, evet sönmeye; odadaki pislikler dönmeye başlar, pislikler havada bir fırtınadaymışçasına dönüp durmaktadır, pislikler, çöpler havada dönmekte ve kadın da havası kaçan bir balon gibi sönmektedir. Odanın içinde tıssssssssssslayarak ve adam:

"Nerede, hanımefendi nerede..."

demektedir ve pislikler, çamur ve boklar, her yerine yapışmaktadır, ağızına, gözlerine, burnuna, her yerine; yavaşça kadının gücü azaldıkça, kadının rüzgarı tükenir ve tüm pislikler havadan yere düşmeye başlar, pof, püf, şap, şıp ve sanki romantik bir gecede yaprakların düşüşü gibidir... ve kadın, ya da bu şey, havada bir tüy gibi salınarak güzelce uçarken, o kadar hafif, beyaz ve hafifçe, diğer pisliklerin üzerine yavaşça düşer ve adam üzerini kaplayan tüm pislik ve bokun içinde hareketsizce durmaktadır. Orada bir süre

durduktan sonra, çok yavaşça üzerindeki pisliklerden birazını silkeler, evet, gözlerindeki, burnundakileri ve bir şey tükürür.

"Soğan."

Etrafına bakar, bütünüyle donuk, ifadesiz, odada bir ölüm sessizliği vardır. Bir ölü gibi, etrafına bakınır ve koltuğu görür, bok içinde kalmış koltuğu. Bir süre bakar koltuğa, sonra koltuğa doğru üç adım, üç büyük adım atar ve orada bir süre durur. İfadesizce, ölü gözlerle etrafına bakar. Ölü bir sessizlik.

Oturur. Bir mezar gibi sessizce.

Orada bir süre oturur, sonra ansızın sanki birden bire panik içinde, koltuğun etrafındaki pislikleri aramaya, karıştırmaya başlar, evet bir şey arıyor, arıyor, arıyor ve evet buldu onu.

Üzerindeki pisliklerin çoğunu temizler, kâğıdın geri kalanını da çıkarır, gözleri parlamaktadır. Bir ısırık alır.

SON